O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI

"TASDIQLAYMAN"

O'quv ishlari bo'yicha prorektor
A.A.Elmurodov
2024 yil "08" 23

IQTISODIYOT NAZARIYASI 1,2
FANI BO'YICHA

SILLABUS

(Sirtqi ta'lim 1-bosqich talabalari uchun)

Bilim sohasi:	300000	– Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot
Ta'lim sohasi:	310000	– Iitimoiy va xulq atvorga mansub fanlar
Ta'lim yo'nalishi:	60310100	– Iqtisodiyot (qishloq xo'jaligida)

Samarqand – 2024

Modul / FAN SILLABUSI
Sirtqi bo‘lim
60310100- Iqtisodiyot (qishloq xo‘jaligida)

Fan nomi:	*Iqtisodiyot nazariyasi*
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	IQNZ11210
Yil:	1
Semestr:	1,2
Ta’lim shakli:	Sirtqi ta‘lim
Mashg‘ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	300
Ma’ruza	22
Amaliy mashg‘ulotlar	
Laboratoriya mashg‘ulotlari	-
Seminar	26
Mustaqil ta’lim	252
Kredit miqdori:	10
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O‘zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	Talabalarga iqtisodiy bilimlarning nizariy asoslarini, iqtisodiyotning asosiy tushunchalari va kategoriyalarini, iqtisodiy qonunlar va tamoyillar, iqtisodiyot nazariyasi asoslari, iqtisodiy kategoriyalar, iqtisodiy jarayonlarning amal qilish hususiyatlari, ishlab chiqarish omillari, bozor iqtosodiyoti subektlari, zamonaviy bozor iqtisodiyotining ishlashi va rivojlanishining nazariy asoslari, milliy iqtisodiyotning amal qilishi va rivojlanishi qonuniyatlari, makroiqtisodiy darajadagi vaziyatlar haqida o‘rgatishdan iborat.

Fanni o‘zlashtirish uchun zarur boshlang‘ich bilimlar	
1.	Iqtisodiy geagrafiya
2.	Iqtisodiy ta’limotlar tarixi
3.	Tarmoqlar iqtisodiyoti
4.	Mintaqaviy iqtisodiyot

Mualliflar:	Salamov I. – SamDVMCHBU, “Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasi dotsenti, iqtisodiyot fanlari nomzodi Raximva U.– SamDVMCHBU,“ Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasi assistenti
E-mail:	umidarah89@mail.ru
Tashkilot:	Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti“ Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasi
Taqrizchilar:	1. Mirzayev K.J. - Samarqand iqtisodiyot va servis instituti “Raqamli iqtisodiyot” kafedrasi mudiri, i.f.d., professor. 2. Pardayeva O.-Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali “Yashil iqtisodiyot va barqaror biznes” kafedrasi mudiri, dotsent

Mazkur Sillabus universitet o‘quv-uslubiy Kengashning 2024 yil 20.08 1 sonli yig‘ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus “ Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi” kafedrasining 2024 yil 26.08 1 sonli yig‘ilishi bayoni bilan ma’qullangan.

O‘quv-uslubiy boshqarma boshlig‘i	R. Ro‘ziqulov
Fakultet dekani	A.Alikulov
Kafedra mudiri	U.Eshmuradov
Tuzuvchilar	U.Raximova

- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo‘nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo‘lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to‘liq va aniq bajargan bo‘lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me’yoriy-huquqiy hujjatlarni to‘liq o‘zlashtirgan bo‘lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo‘yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo‘lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa;

b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo‘l qo‘ymasa;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo‘lsa;
- fan bo‘yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o‘quv dasturi doirisida bajarsa;
- fan bo‘yicha berilgan savollarga to‘g’ri javob bera olsa;
- fan bo‘yicha konspektini puxta shakllantirgan bo‘lsa;
- fan bo‘yicha mustaqil topshiriqlarni to‘liq bajargan bo‘lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa meъyoriy xujjatlarni o‘zlashtirgan bo‘lsa.

v) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo‘lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo‘l qo‘yilsa;
- bayon qilish ravon bo‘lmasa;
- fan bo‘yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo‘yicha matn puxta shakllantirilmagan bo‘lsa.

g) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baxo bilan baholanishi mumkin:

- fan bo‘yicha mashg’ulotlarga tayorgarlik ko‘rilmagan bo‘lsa;
- fan bo‘yicha mashg’ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo‘lmasa;
- fan bo‘yicha matnlarni boshqalardan ko‘chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo‘yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo‘l qo‘yilgan bo‘lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Fan o‘qituvchisi haqida ma’lumot

Ta’lim natijalari (TN)	
	Bilimlar jihatidan:
TN1	Iqtisodiyot nazariyasi asoslari, iqtisodiy kategoriyalar, iqtisodiy jarayonlarning amal qilish xususiyatlarini bilishi
TN2	Zamonaviy bozor iqtisodiyoti rivojlanishining nazariy asoslari haqida bilimlarga ega bo‘lishi
TN3	Milliy iqtisodiyotning amal qilishi va rivojlanishi qonuniyatlari, makroiqtisodiy darajadagi vaziyatlar haqida bilimlarga ega bo‘lish
TN4	Iqtisodiyotning asosiy tushunchalari va kategoriyalarini, iqtisodiy qonunlar va tamoyillar, iqtisodiyot nazariyasi asoslari, iqtisodiy kategoriyalar haqidagi bilimga ega bo‘lish
	Ko‘nikmalar jihatidan:
TN5	Iqtisodiy hodisa va jarayonlarni tahlil qilish usullarini qo‘llash, muammolar bo‘yicha yechimlar qabul qilishni bilishi va ulardan foydalana olishi
TN6	Iqtisodiy jarayonlarni tahlil qilish va xulosa chiqarish
TN7	Iqtisodiy muammolarni hal etish uchun zarur bo‘lgan ma’lumotlar to‘plash
TN8	Zarur bo‘lgan ma’lumotlar to‘plash va ulardan foydalana olish bo‘yicha ko‘nikmalariga ega bo‘ladi

Fan mazmuni	
Mashg‘ulotlar shakli: ma’ruza (M)	
M1	"Iqtisodiyot nazariyasi" fanining predmeti va uslublari
M2	Iqtisodiy tizimlar va doiraviy aylanishlar
M3	Mulk munosabatlari .Tovar va pul. Iqtisodiyotda raqobat va narx
M4	Iqtisodiyotda talab va taklif. Iqtisodiyot xarajatlar, daromadlar va foyda
M5	Iqtisodiy o‘sish
M6	Makroiqtisodiy nisbatlar va muvozanatlilik
M7	Moliya tizimi va moliyaviy siyosat
M8	Davlat byudjeti va uning taqchilligi
M9	Pul muomalasi va kredit tizimi
M10	Banklar va ularning bozor iqtisodiyotidagi roli
M11	Jahon iqtisodiyoti va xalqaro iqtisodiy munosabatlar
Mashg‘ulotlar shakli: Semenar mashg‘ulotlar (S)	
S1	Iqtisodiyot nazariyasi fanining predmeti
S2	Tadbirkorlik faoliyati va tadbirkorlik kapitali
S3	Mulkni davlat tasarrufidan chiqarish va xususiylashtirish
S4	Pul va uning funksiyalari.

S5	Iqtisodiy o'sish va milliy boylik
S6	Moliya tizimi va moliyaviy siyosat
S7	Budjet daromadlari va xarajatlarining iqtisodiy mazmuni
S8	Pul-kredit tizimi
S9	Banklar va ularning bozor iqtisodiyotidagi roli
S10	Markaziy bank va uning funksiyalari
S11	Bozor iqtisodiyotini tartibga solishda davlatning roli
S12	Pul-kredit siyosati. Monetar siyosat. Byudjet siyosati.
S13	Jahon xo'jaligi va uning evolyutsiyasi

Mustaqil ta'lim (MT)

1	Iqtisodiyot nazariyasi fanining predmeti	8soat
2	Tadbirkorlik faoliyati va tadbirkorlik kapitali	8soat
3	Mulkni davlat tasarrufidan chiqarish va xususiylashtirish	8soat
4	Pul va uning funksiyalari.	8soat
5	Tovar-pul munosabatlari - bozor iqtisodiyotining asosidir	8soat
6	Bozor iqtisodiyotining mazmuni va amal qilishi	8soat
7	Talab va taklif nazariyasi. Bozor muvozanati	8soat
8	Raqobat va monopoliya	8soat
9	Narxning mohiyati va shakllanish xususiyatlari	8soat
10	Tadbirkorlik faoliyati va tadbirkorlik kapitali	8soat
11	Ish haqi va mehnat munosabatlari.	8soat
12	Agrar munosabatlar va agrobiznes	8soat
13	Qishloq xo'jaligi: ijara va renta	8soat
14	Yalpi talab va taklif	8soat
15	Moliya tizimi. Pul-kredit tizimi	8soat
16	Banklar va ularning bozor iqtisodiyotidagi roli	8soat
17	Bozor iqtisodiyotini tartibga solishda davlatning roli	8soat
18	Pul-kredit siyosati. Monetar siyosat. Byudjet siyosati.	8soat
19	Jahon xo'jaligi va uning evolyutsiyasi	8soat
20	Xalqaro iqtisodiy integratsiya va O'zbekistonning jahon hamjamiyatiga kirib borishi	8soat
21	Monetar siyosat. Byudjet siyosati	8soat
22	Jahon bozori. Jahon savdo tashkiloti.	8soat
23	Xalqaro valyuta va kredit munosabatlari	8soat
24	Davlatning iqtisodiy siyosati	8soat
25	"Yashil" iqtisodiyotning mohiyati va ahamiyati	8soat
26	"Yashil" iqtisodiyotning ahamiyati, unga o'tishning bosqichlari va miliy iqtisodiyotning rivojlanishiga ta'siri.	8soat

	Asosiy adabiyotlar
1.	Sh. Shodmonov. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik.
2.	Xodiyev B., Shodmonov Sh. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik.
	Qo'shimcha adabiyotlar
1.	Mirziyoyev Sh.M. Birlashgan millatlar tashkiloti bosh assambleyasi 75-sessiyasida so'zlagan nutqini o'rganish va keng jamoatchilik o'rtasida targ'ib qilish. O'quv qo'llanma. -Toshkent: "Ma'naviyat" NMIU, 2021 yil. – 280 bet.
2.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. -Toshkent: "Tasvir" nashriyot uyi, 2021 yil. – 52 bet.
3.	Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. -Toshkent: "Tasvir" nashriyot uyi, 2021 yil. – 36 bet.
4.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. -Toshkent: "O'zbekiston" nashriyoti, 2022 yil. – 416 bet.
5.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 28-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5696 son Farmoni.
6.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 31-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida"gi PQ-187-son qarori.
7.	O'lmasov A., Vahobov A. Iqtisodiyot nazariyasi. Darslik. - Toshkent: "Iqtisod-Moliya", 2014.
	Axborot manbaalari
1.	www.gov.uz -O'zbekiston Respublikasi hukumat portal.
2.	www.lex.uz -O'zbekiston Respublikasi Qonun xujjatlari Ma'lumotlari milliy bazasi
3.	www.Ziyonet.uz.
4.	www.veterinariya meditsinasi.uz

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning moxiyati va mazmunini to'liq yorita olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;